

No možemo ipak nadodati, da je u životu Evrope postojala ne samo tradicija pohlepe za silom i vlašću nego i tradicija služenja i mirenja. Evropa ima i drugu stranu. Postoji oblak svjedoka, koji su pokazali na poniznog i poniženoga Krista koji je ispunio proroštvo o Jahveovu slugi. Ne bih imao dosta vremena nabrajati tolike, koji su bili svjesni, da je poslanje Crkve da služi i miru. I to je Evropa. To je tradicija Evrope, koja je manje pobuđivala pažnju, a koju mi moramo priznati kao pravi *raison d'être* Evrope.

Veliki evropski pjesnik Venancije Fortunat, napisao je u VI stoljeću himan »*Vexilla regis*«. Dva stiha ove pjesme danas su za nas od najveće važnosti: »*Dicens in nationibus Regnavit a ligno Deus*«.

Članak u skraćenom obliku preveo o. F. Carev

JOS NEKE NAPOMENE U VEZI SA HRVATSKIM PRIJEVODOM KANONA

Hrvatska riječ **prinos** nema onog potpunog ni adekvatnog značenja, što ga imaju latinske riječi - **sacrificium** i **oblatio**. Stoga, držimo, kad god dolazi u Kanonu ova riječ, trebalo bi je prevesti ne jednostavno **prinos**, nego svaki put treba kazati **žrtveni prinos**. Tako n. pr. u molitvi - »*Te igitur, clementissime Pater...*« - bolje bi bilo ovako kazati: »... da milostivo primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane žrtvene **prinose**. Tako i u molitvi - »*Hanc igitur oblationem...*« - kao i u onoj - **Quam oblationem**« trebalo bi u hrvatskom prevesti **žrtveni prinos**.

U molitvi - »*Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum...*« - bolje je za muški rod upotrijebiti pravilni genitiv **sluga** nego onaj zastarjeli oblik **slugu**. A za ženski rod **službenica**, a ne **sluškinja**.

»... *accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas...*« - »uze kruh u svoje svete i časne ruke...« - mjesto **časne**, držimo, bolje bi bilo kazati **blagoslovljene ruke**...« - pa bi ova rečenica glasila - »uze ruh u svoje svete i **blagoslovljene ruke**...«.

»*Manducate*« - puno ljepše kazati **blagujte** nego **jedite**. Glagol **blagovati** ljepši je, delikatniji, finiji i duhovniji izraz nego glagol **jesti**.

U formuli Pretvorbe za riječ **calix**, kako je to opširnije obrazloženo u 11. broju Vjesnika đakovačke biskupije od prošle godine (str. 199. i sl.), puno je bolje upotrijebiti sakralnu, a inače posve udomaćenu riječ **kalež** nego li svagdanju i gotovo vulgarnu riječ **čaša**. I slovinci i Nijemci uzeli su riječ **kalež**.

Latinsko »**mysterium fidei**«, čini nam se, bilo bi bolje kazati **Tajna vjere** nego li **Otajstvo vjere**.

Latinsko »in remissionem peccatorum« hrvatski treba kazati - »**za oproštenje grijeha**« a ne »**na optuženje grijeha**«. Isto tako nije pravilno kazati »**na oproštenje grijeha**. Jedino pravilno jest: »**za oproštenje grijeha**«.

Qui pridie quam pateretur«, mislimo, najbolje bi bilo ovako prevesti: »**Koji uoči dana kad će muku podnijeti**«. Manje bi dobro bilo: »**Koji uoči (u predvečerje) svoje muke**«, a pogotovo ne bi zgodno bilo reći: »**Koji dan prije no što će muku podnijeti...**« - jer kod ovakve stilizacije vrijeme zbivanja odnosno vrijeme u koje je bila Zadnja večera Isusova s apostolima, previše je **neodređeno**.

Latinski izraz »**diem sacratissimum**«, kad god dođe u Kanonu, mislimo, bolje bi bilo kazati **blagoslovljeni dan** nego li **presveti dan**. Na izraz **presveti** navikli smo redovito samo kad se kaže n. pr. **Presveti Oltarski Sakrament** ili **Presveto Srce Isusovo** — i slično.

Kad god u Kanonu dođe latinski izraz **altare**, i u hrvatskom trebalo bi upotrijebiti riječ **oltar**, jer je udomaćena, i čini nam se, nekako je bliža osjećaju vjernika nego li riječ **žrtvenik**. Ova posljednja podsjeća donekle i na stare poganske ritualne obrede.

Pri koncu Kanona-ono latinsko - »**et praestas nobis**« → gramatički i logički naglasak u rečenici traži, čini nam se, da red riječi bude - »**i daješ nama**«, a ne - »**i nama daješ**«.

Uvažujući ove gornje napomene i čuvajući - po mogućnosti - što više vjernost latinskom originalu, te imajući u vidu osjećaj i duh hrvatskog jezika, čini nam se, da bi u hrvatskom prijevodu ovako nekako trebao glasiti

K A N O N

1. Tebe, dakle, premilostivi Oče,
2. smjerno i usrdno molimo
3. po Isusu Kristu, Sinu tvojemu, Gospodinu našem.

4. da milostivo primiš i blagosloviš
5. ove darove, ove poklone,
6. ove svete neokaljane žrtvene prinose,
7. što ti ih prikazujemo prije svega
8. za tvoju svetu Crkvu katoličku:
9. udostoj se, molimo te, po svemu svijetu
10. u miru je podržavati, čuvati je,
11. u jedinstvu okupljati i upravljati
12. (i što ti ih prikazujemo) zajedno sa slugom tvojim
13. Papom našim N. i s Biskupom našim N.
14. i sa svim pravovjernima i (onima)
15. kojima je na srcu katolička i apostolska vjera.
16. Spomeni se, Gospodine, slugu i službenica svojih
N. i N. —
17. i svih ovdje prisutnih:
18. vjernost njihovu i odanost ti dobro znaš i vidiš, -
19. za njih ti prinosimo, i oni sami ti prinose
20. ovu žrtvu hvale - za sebe i za sve svoje:
21. za otkupljenje svojih duša, -
22. s nadom za spasenje i sigurno očuvanje svoje, -
23. te izraze svoje odanosti
24. iskazuju tebi Bogu vječnomu, živomu i pravomu.
(ili možda ovako: te svoje žarke vapaje upućuju
tebi Bogu vječnomu, živomu i pravomu).
25. Osjećajući se u zajedništvu i časteći uspomenu
26. ponajprije slavne Marije, vazda Djevice,
27. Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista,
28. te blaženog Josipa, zaručnika iste Djevice,
29. i blaženih apostola i mučenika tvojih:
30. Petra i Pavla,
31. Andrije, Jakova, Ivana,
32. Tome, Jakova, Filipa,
33. Bartola, Mateja,
34. Šimuna i Tadije,
35. Lina, Kleta, Klementa,
36. Siksta, Kornelija, Ciprijana,
37. Lovre, Krizogona,
38. Ivana i Pavla,
39. Kuzme i Damjana,
40. i svih svetih tvojih:
41. po njihovim nam zaslugama i molitvama
42. u svemu, molimo,
43. zaštitu svoju i pomoć udijeli.

44. Po istom Kristu, Gospodinu našem.
45. Amen.
46. Molimo, te, dakle, Gospodine,
47. primi milostivo ovaj žrtveni prinos
48. nas sluga svojih
49. i čitave svoje obitelji:
50. daj da u miru tvome provodimo dane svoje, —
51. oslobodi nas, molimo te, od vječne osude
52. i daj da se ubrojimo u društvo tvojih izabranika.
53. Po Kristu, Gospodinu našem.
54. Amen.

(Na Veliki četvrtak:)

... što ti prikazujemo u dan, kad je Gospodin naš Isus Krist dao vlast učenicima svojim, da slave otajstvo Tijela i Krvi njegove ...

(Na Uskrs i Duhove:)

... što ti prikazujemo i za one, koje si se udostojio preporoditi vodom i Duhom Svetim dajući im oprostjenje svih grijeha ...

55. Udostoj se, molimo te, Bože,
56. ovaj žrtveni prinos u svemu
57. blagosloviti,
58. primiti,
59. odobriti,
60. duhovnim i sebi ugodnim učiniti,
61. da nam postane Tijelo i Krv
62. preljubljenoga Sina tvoga,
63. Gospodina našega Isusa Krista, —
64. Koji uoči dana kad će muku podnijeti, (na Veliki četvrtak za spasenje naše i svih ljudi, to jest danas . . .)
65. uze kruh u svoje svete i blagoslovljene ruke,
66. podiže oči prema nebu
67. k tebi Bogu Ocu svojemu svemogućemu, —
68. hvalu ti dajući — blagoslovi, razlomi
69. i dade učenicima svojim govoreći:
70. Uzmite i blagujte od ovoga svi jer
71. OVO JE TIJELO MOJE.
72. Isto tako, nakon što su večerali,
73. uze i ovaj preslavni kalež
74. u svoje svete i blagoslovnjene ruke,

75. jednako ti hvalu dajući blagoslovi
 76. i dade učenicima svojim govoreći:
 77. Uzmite i pijte iz njega svi jer
 78. OVO JE KALEŽ KRVI MOJE
 79. NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA —
 80. — TAJNA VJERE —
 81. KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI
 82. ZA OPROSTENJE GRIJEHA.
 83. Kad god budete ovo činili,
 84. činit ćete meni na uspomenu.
 85. I stoga, Gospodine, —
 86. mi sluge tvoje
 87. i sveti puk tvoj, —
 88. slaveći spomen
 89. preblašene muke,
 90. i uskrsnuća od mrtvih,
 91. i slavnog uzasašća na nebo
 92. istoga Krista, Sina tvoga,
 93. Gospodina našega, —
 94. prinosimo preslavnom veličanstvu tvojemu
 95. od tvojih radova i paklona
 96. žrtvu čistu, žrtvu svetu,
 97. žrtvu bez mane (ili: žrtvu neokaljanu), —
 98. kruh sveti života trajnoga
 99. i kalež spasenja vječnoga.
 100. Pogledaj, molimo, na ovo milostiva i vedra lica
 101. i primi rado
 103. kao što si se udostojao
 103. rado primiti
 104. darove sluge svoga Abela pravednoga,
 105. i žrtvu praoca (patrijarhe) našega Abrahama,
 106. i onu koju ti prinose
 107. veliki svećenik tvoj Melkisedek, —
 108. žrtvu svetu, žrtvu bez mane.
 109. Smjerno te molimo,
 110. svemogući Bože, —
 111. daj da tvoj sveti anđeo
 112. na rukama prenese ovo
 113. na nebeski oltar tvoj,
 114. pred lice božanskog veličanstva tvoga,
 115. da se svi koji kao sudionici
 116. s ovog oltara budemo blagovali
 117. presveto Tijelo i Krv Sina tvoga,

118. napunimo svakog nebeskog blagoslova
119. i milosti.
120. Po istom Kristu, Gosodinu, našem.
121. Amen.
122. Spomeni se, Gospodine,
123. i slugu i službenica svojih N. i N.,
124. koji obilježeni znamenjem vjere
125. pred nama u vječnost preseliše
126. i snivaju u miru.
127. Njima, Gospodine,
128. i svima koji u Kristu počivaju,
129. udijeli, molimo,
130. mjesto osvježenja,
131. svjetlosti i mira.
132. Po istom Kristu, Gospodinu našem.
133. Amen.
134. I nama grješnicima,
135. slugama svojim,
136. koji se uzdamo
137. u neizmjeno milosrđe tvoje, —
138. dopusti, molimo,
138. da budemo dionici i u društvu
140. sa tvojim svetim
141. apostolima i mučenicima:
142. s Ivanom, Stjepanom,
143. Matijom, Barnabom,
144. Ignacijem, Aleksandrom,
145. Marcellinom, Petrom,
146. Felicitom, Perpetuom,
147. Agatom, Lucijom, Janjom,
148. Cecilijom, Anastazijom,
149. i svim svetima tvojim.
150. U njihovo nas društvo (zajedništvo),
151. molimo primi,
152. i ne gledaj na nevrijednost naših djela,
153. nego nam po obilju milosrđa svoga
154. oprostenje grijeha dobrostivo udijeli.
155. Po Kristu, Gosodinu našem.
156. Po njemu, Gospodine, sva ova dobra
158. vazda stvaraš,
158. posvećuješ,
159. oživljuješ,
160. blagosljuješ

161. i daješ nama.
162. Po Njemu, i s Njim, i u Njemu
163. jest tebi Bogu Ocu Svemogućemu,
164. u jedinstvu Duha Svetoga
165. svaka čast i slava,
166. po sve vijeke vjekova. Amen.

VARIJANTE U TEKSTU KANONA NA NEKE BLAGDANE

Osjećajući se u zajedništvu i svetkujući onaj blagoslovljeni dan (na Ponoćki: onu blagoslovljenu noć), u koji (koju) blažena Marija, nepovrijeđena (netaknuta) Djevica, rodi ovom svijetu Spasitelja, te časteći uspomenu-ponajprije iste slavne Marije, vazda Djevice, Majka istoga Boga i Gospodina našega Isusa Krista, —

Na Bogojavljanje:

Osjećajući se u zajedništvu i svetkujući onaj blagoslovljeni dan, u koji se Jedinorođenac tvoj, skupa s tobom vječan u tvojoj slavi, vidljivo pojavi u pravom našem tijelu, te časteći uspomenu-ponajprije slavne Marije, vazda Djevice, Majke istoga Boga i Gospodina . . .

Na Veliki četvrtak:

Osjećajući se u zajedništvu i svetkujući onaj blagoslovljeni dan, u koji Gospodin naš Isus Krist bi za nas predan, te časteći uspomenu-ponajprije slavne Marije, vazda Djevice, Majke istoga Boga . . .

Od Uskrasnog Bdjenja do Bijele subote:

Osjećajući se u zajedništvu i svetkujući blagoslovljeni dan (u Misi Uskrasnog Bdjenja: blagoslovljenu noć) Uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista po tijelu, te časteći uspomenu-ponajprije slavne Marije, vazda Djevice, Majke istoga Boga i Gospodina . . .

Na Uzašašće:

Osjećajući se uzajedništvu i svetkujući onaj blagoslovljeni dan, u koj Gospodin naš, jedinorođeni Sin tvoj, našu slabu, sa sobom ujedinjenu narav smjesti s desna tvoje slave, te časteći uspomenu ponajprije slavne Marije, vazda Djevice, Majke istoga Boga i Gospodina našega Isusa Krista, — . . .